

Маслюк В. П.
*аспірант кафедри безпеки та
правоохоронної діяльності,
Західноукраїнський національний
університет*

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОГО КАПІТАЛУ ПІДПРИЄМСТВА

У науковому оточенні загальноприйнято визначати інтелектуальний капітал як сукупність знань, навичок і досвіду працівників (людські ресурси), а також нематеріальних активів (патенти, бази даних, програмне забезпечення і т. д.), що сприяють підвищенню цінності та можливостей підприємства.

Інтелектуальний капітал формується протягом усього життя та залежить від соціально-економічних умов та професійного статусу особи, темпу морального знецінення знань, навичок. Відмінність людського капіталу від матеріального полягає у тому, що після завершення трудової діяльності інтелектуальний капітал не втрачає своєї цінності. Серед системоутворюючих характеристик можна виокремити такі: інтелектуальний капітал зберігає свою цінність і може її збільшувати, тоді як будівлі, обладнання та технології починають втрачати вартість з моменту придбання; зростання інтелектуального капіталу є головною складовою споживчої цінності послуги в умовах сучасної економіки; працівники з високим інтелектуальним капіталом більш конкурентоспроможні, що зумовлюється більшим задоволенням від результатів роботи порівняно з матеріальною винагородою; висока мобільність персоналу базується на внутрішньому стимулі (натхненні), що створюється завдяки наявному інтелектуальному капіталу; дослідження підтверджують пряму залежність між ставленням працівників до організації та ставленням клієнтів до цієї організації. Основою лояльності працівників до організації є їхнє віддане ставлення до ідеї (як частини інтелектуального капіталу) [4, с. 99].

Інтелектуальний капітал підприємства формується в результаті матеріалізації його інтелектуального потенціалу, що складається з двох основних складових: науково-технічного та інноваційного.

Науково-технічний потенціал визначається здатністю до проведення науково-технічних досліджень, втілення їх результатів на різних етапах науково-технічного циклу, а також використання невикористаних ресурсів роботи та функцій нового обладнання та технологій. Важливим аспектом є здатність генерувати та втілювати об'єкти інтелектуальної власності, включаючи співпрацю з зовнішніми контрагентами.

Інноваційний потенціал є результатом перетворення науково-технічних знань у нові види продукції, послуг, технологічних рішень, маркетингових нововведень, управлінських та організаційно-економічних рішень, спрямованих на створення інновацій. Кадрова складова інноваційного потенціалу визначається наявністю фахівців із спеціальними прогресивними знаннями, а також їх кваліфікаційними характеристиками [3, с. 10-11].

Ефективність формування та використання інтелектуального капіталу підприємства визначає успішність його бренду як «комплексу характеристик товару чи послуги (імені, знаку, торгової марки, репутації), які формують

уявлення споживачів про нього і призначені для відокремлення цих товарів чи послуг від товарів чи послуг конкурентів» [2, с. 38].

Одним із інструментів формування інтелектуального капіталу є штучний інтелект, який, в цьому випадку розглядається як новітній засіб його створення [1]. Однак у даному випадку постає проблема визначення прав інтелектуальної власності, яка сьогодні є предметом активних наукових пошуків.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Колесніков А., Карапетян О. Штучний інтелект: переваги та загрози використання. *Ефективна економіка*. 2023. №8. URL: <https://nauka.com.ua/index.php/ee/article/view/1991/2014>

2. Колесніков А.П., Шульгат Н.І. Основні засади, механізми та можливості розвитку брендингу в Україні. *Сталий розвиток економіки*. 2011. №7. С. 37-40

3. Колесніков А.П., Стахурська С.В., Тимчук І.П. Науково-технічний базис формування інтелектуального потенціалу підприємства. *Науковий огляд*. 2020. №1(64). С. 6-18.

4. Красняк О.П. Інтелектуальний капітал підприємства та професійна компетентність персоналу. *Сучасні тенденції, проблеми та перспективи управління розвитком туризму: матеріали I Міжнародної науково-практичної конференції*" (23-24 березня 2023 року, м. Дніпро, Україна). С. 97-102

УДК 340.15

Декайло П. В.
*старший викладач кафедри
кримінального права та процесу,
Західноукраїнський національний
університет*

СУДОВЕ ПРОВАДЖЕННЯ

Реформа кримінального процесу, яка відбулася з прийняттям змін до процесуального законодавства у 2017 році, втілила прагнення законодавця закріпити таку модель кримінальної юстиції, яка відповідає загальноновизнаним міжнародним стандартам захисту прав і свобод людини та здійснення правосуддя. У зв'язку з цим істотної зміни зазнала процесуальна форма кримінального судочинства майже на всіх його етапах, не винятком є провадження у суді першої інстанції.

Метою дослідження є теоретико-правова характеристика судового провадження як одного з основних елементів вітчизняного кримінального процесу, визначення його структури (стадій) та головних особливостей.

Так, важливою стадією кримінального процесу є судовий розгляд, який призначено для розгляду кримінальної справи за суттю [1]. При цьому, судовий розгляд є структурним елементом, стадією судового (кримінального) провадження. У п. 24 ч. 1 ст. 3 КПК України сформульовано, що судове провадження – кримінальне провадження у суді першої інстанції, яке включає